

СТАНОВИЩЕ

от професор Георги Стоянов Карастоянов, доктор по
психология,

за дисертационния труд на Мария Касапова

на тема **„Структура и особености на общуването в
социалните мрежи“**

представен за придобиване на образователната и научна
степен „доктор“, в област на висше образование 3. Социални,
стопански и правни науки, по професионално направление 3.2.
„Психология“

Становището е изготвено в съответствие с Протокол № 1 от заседанието на Научно жури, назначено със Заповед на ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски”. За разработване на становището получих по един екземпляр от дисертационния труд и автореферата, копия на публикациите по темата на дисертационния труд, както и документи свързани с обучението на докторанта. Представените документи показват, че докторантът Мария Касапова е изпълнила успешно предвидените дейности в индивидуалния учебен план за срока на докторантурата и е спазена процедура за допускане до защита за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Дисертационния труд се фокусира върху един най-значимите изследователски проблеми от последните десет години, който е свързан с промяна на начина по който функционира човешката цивилизация - социалните мрежи и спецификата на общуването в тях. Изследванията особено след 2008 г. , са фокусирани върху различни равнища и от различни гледни точки, от влиянието на общуването в социалните мрежи върху психичното здраве, бизнеса, политиката, прочутите цветни революции та до т.нар. хибридни войни. От психологическа гледна точка са проведени не малко на брой емпирични изследвания, но те все още изглеждат несвързани, липсва общоприета методологична база, инструментариум, критерии и т.н. Социалните медии и съпровождащите ги технологии са може би най-голямата промяна в начина по който общуват хората от времето на Уйлям Джеймс и Зигмунд Фройд. В този смисъл заслужава адмирации смелостта на докторанта да се втурне в

едно изпълнено често с противоречиви резултати и изводи изследователско поле.

Считам, че темата „Структура и особености на общуването в социалните мрежи“ съответства на основното съдържание на дисертационния труд. В структурно отношение дисертацията следва класическия модел за психологическо изследване. В първа глава е представен теоретичен обзор на изследвания проблем за общуването в социалните медии, във втора глава е представена програмата на емпиричното изследване, а в трета са направени анализ и интерпретация на получените резултатите. Дисертационния труд е представен на общо 146 страници, от които 118 страници текст, 14 страници литературни източници, 14 страници приложения в които са представени използваните инструменти. Данните от емпиричното изследване са коректно представени и онагледени чрез 47 таблици и 17 фигури. Използваните литературните източници са 138, от които 9 литературни източника на кирилица, а останалите 129 на латиница включващи, класически трудове в областта на общуването, съвременни изследвания свързани с комуникацията в социалните медии, включително и 11 онлайн източника, които при проверка бяха достъпни.

Структурата, обемът и оформлението на дисертационния труд представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ отговарят на добрите изследователски практики в професионално направление 3.2. „Психология“. Постигнат е добър баланс при представянето на теоретичния обзор от една страна и емпиричното изследване от друга. В първа глава е направен сравнително пълен и задълбочен преглед на релевантната на изследвания проблем научна литература, като са анализирани базисни концепти на общуването и актуалните им проекции в социалните медии от гледна точка на

специфичния акцент на емпиричното изследване. Това е позволило във втора глава коректно да бъде зададена целта на емпиричното изследване по установяване особености на общуването в социалните медии, чрез структурните компоненти на самостоятелното презентирание, рекламирането, поддържането на междуличностна комуникация, търсене на развлечения и постигане на информираност, както и кореспондиращите индивидуалните особености на изследваните.

Емпирични данни са описани според общоприетите стандарти за публикуване на психологически експериментални изследвания - характеристика на извадката от участници, използван инструментариум (с данни за валидност и надеждност), организация и провеждане на изследването, представяне на първичните данни и т.н. Получените емпирични резултати са анализирани компетентно и коректно в съответствие със заложените задачи за верифициране на издигнатите хипотези.

Резултатите от изследванията по темата на дисертацията са коректно представени пред критичния поглед на психологическа общност с пет публикации на международни и национални научни форуми, което е показател, по който може да се прецени, че научните приноси в дисертацията са личен принос на докторанта. Авторефератът към дисертационния труд вярно и точно отразява неговото съдържание и получените резултати и отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Считам, че дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати за характерната структура и индивидуалните различия при самостоятелното представяне, междуличностната комуникация и развлеченията в социалните медии. Те могат да бъдат

приети за оригинални научни приноси, както докторантът е посочил в дисертационния труд.

Представеният дисертационен труд показва, че Мария Касапова притежава добра теоретична подготовка в областта на психологията, съчетана с много добра методологическа подготовка за планиране и провеждане за емпирични изследвания и анализиране на резултатите от тях.

Цялостната оценка на дисертационния труд показва, че той отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ПЗРАСРБ и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“ за присъждане на образователната и научна степен “доктор”. Въз основа на положителните ми оценки за дисертационното изследване, представените публикации, демонстрираната отлична методологическа подготовка на докторантката и безспорните научни приноси, предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват Мария Касапова да придобие образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.1. „Психология“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки.

София, 23.02.2017 г.

проф. д-р Г. Карастоянов